

z kapitalistických armád

ARMÁDNÍ SBOR ZÁPADONĚMECKÉ ARMÁDY V BOJI NA ZDRŽENOU

Major ing. Karel Tichý

Cílem článku je objasnit nejnovější poznatky o zásadách vedení bojové činnosti armádního sboru v boji na zdrženou.

Všeobecná ustanovení

Cílem boje na zdrženou je zpomalit postup protivníka a získat čas, zjistit jeho zámysl, způsobit mu co největší ztráty, zachovat bojovou sílu vlastních vojsk a vytvořit tak předpoklady pro úspěšnou činnost na jiném směru nebo v jiném prostoru. Polní řád západoněmecké armády zdůrazňuje, že boj na zdrženou nemusí vést k vítězství, avšak připravuje podmínky pro jeho dosažení na jiném místě a v jiném čase.

Hlavním obsahem boje na zdrženou je kombinace obranné a útočné činnosti. Obranná činnost spočívá ve vedení úporné, avšak dočasné obrany na výhodných terénních čarách; útočná činnost je založena na vedení protiztečí.

Smyslem vedení dočasné obrany na stagnovaných čarách je zastavit na určitou dobu útočící vojska protivníka, nutit je k neustálému rozvinování a zahajování útoku a tím i k vytváření výhodných cílů pro jaderné zbraně a ostatní palebné prostředky. Protizteče se vedou jen za výhodných podmínek. Vedou je jak jednotky a útvary prvního sledu, tak i síly druhého sledu (zálohy). Z obou uvedených forem převládá při boji na zdrženou dočasně vedení obrany.

K zabezpečení organizovanosti průběhu boje se určují čáry (pásma) pro vedení boje na zdrženou. Volí se tak, aby navazovaly na terénní překážky a byly výhodné k organizaci protitankové obrany. Na těchto čarách (pásmech) vedou vojska boj na zdrženou nejméně tak dlouho, jak to předpokládá časový rozpočet plánu boje. Odchod od jedné čáry (pásma) na druhou se řeší buď plynule, bez přerušení, nebo kratšími či delšími skoky, nejlépe za snížené viditelnosti, např. v noci. Průměrné tempo odchodu vojsk dosahuje 25–50 km/den.

Održady pro vedení boje na zdrženou, obvykle v hodnotě zesíleného praporu, se vytvářejí především tam, kde to terénní

podmínky a činnost protivníka vyžadují. V ostatních případech vedou brigády a divize boj na zdrženou při zachování normální organizace.

Boj na zdrženou vedou vojska v celé hloubce vyčleněného prostoru. Jednotky a útvary pro určitou, přesně stanovenou dobu udržují dotyk s protivníkem, včas se odpoutávají, odcházejí a zaujmají novou čáru, popřípadě za výhodných podmínek vedou protizteč.

Zálohy a druhé sledy slouží k zabezpečení kontinuity boje. Používají se hlavně k obsazení čar (pásem) boje na zdrženou v hloubce, k zajištění odpoutání sil v dotyku a zabezpečení jejich odchodu a k vedení protiztečí.

Zvláštní úloha se přisuzuje, po plánovaném zavedení do organizace, bitevním vrtulníkům, vyzbrojeným protitankovými řízenými střelami, které mohou jak v obranných, tak i útočných fázích boje účinně podporovat vojska, zejména ničícím tanků protivníka.

S použitím jaderných zbraní se počítá

zejména tam, kde činnost vlastních vojsk nebo i terénní podmínky nutí protivníka k soustředění sil. Jaderné údery se plánují především na síly pronikající do hloubky, raketové a dělostřelecké útvary, druhé sledy a zálohy. Má se za to, že použití jaderných zbraní umožňuje lépe uskutečňovat celkový záměr boje, než je tomu v podmínkách konvenční bojové činnosti. Ve výhodných prostorech, jako jsou komunikační uzly, horské přechody, důležité úseky na vodních tocích apod., se plánuje použití jaderných min.

Armádní sbor západoněmecké armády bude mít v boji na zdrženou obdobné složení jako v ostatních základních druzích bojové činnosti. Po vševojskové stránce může být posílen zejména silami a prostředky teritoriálního vojska, především ženijními prapory. Ve všeobecné jaderné válce tvoří základ jeho posilování jaderná munice. Přestože norma přidělené jaderné munice není pro boj na zdrženou zvlášť stanovena, lze předpokládat, že nebude nižší než v podmínkách obrany.

Úloha a místo armádního sboru při vedení boje na zdrženou, členění pásma bojové činnosti

Armádní sbor, jako celek, přechází k vedení boje na zdrženou podle předem zpracovaného plánu nebo neplánovaně, pod tlakem protivníka. Nejčastěji to bude v situaci, kdy není možné nebo účelné vést jiný druh boje, např. po neúspěchu v obranném boji. Boj na zdrženou vede sbor obvykle v sestavě skupiny armád, výjimečně i samostatně.

Hlavním úkolem sboru je zpomalit, popř. i usměrnit postup protivníka, způsobit mu ztráty a získat čas pro soustředění použitých sil a prostředků nadřazeného velitelství.

K vedení boje na zdrženou se armádnímu sboru určuje pásmo bojové činnosti, které může být za použití jaderných zbraní 130–180 km široké a 120–200 km i více hluboké, přičemž divize prvního sledu vedou boj v pásmech 50 km i více širokých a 50–60 km hlubokých.

Armádní sbor vede boj nejčastěji na třech čarách boje na zdrženou: přední, mezilehlé a konečné. Vzdálenost čar jedné od druhé bývá 50–60 km. Prostor mezi přední a mezilehlou čarou boje na zdrženou armádního sboru se dělí na dvě pásma hlavní a mezilehlé. (Stejným způsobem se člení i prostor mezi mezilehlou a konečnou čarou boje na zdrženou armádního sboru). Hlavní pásmo obsahují prvosledové brigády, mezilehlé pásmo brigády druhého sledu, popř. síly vyčleněné do zálohy. Přední okraj mezilehlého pásma obrany bývá v hloubce 20–30 km.

Před čarami boje na zdrženou (tzn. před předními okraji hlavních i mezilehlých pásem) a na křídlech bojové sestavy armádního sboru se vytváří systém ženijních zátarasů a překážek, k jehož budování se využívají zejména přidělené ženijní útvary teritoriálního vojska.

Bojová sestava — rozdělení sil a prostředků

V závislosti na konkrétní situaci, zejména však na šířce pásma bojové činnosti, bojové síle sboru a na čase, který je nutné bojem na zdrženou získat, uskupuje armádní sbor bojovou sestavu do dvou sledů nebo jen do jednoho sledu. Armádní sbor složený z jedné tankové divize, mechanizované divize, motorizované

divize a vzdušné brigády, může druhý sled vytvořit např. z tankové divize a vzdušné výsadkové brigády a zbytek sil rozmístit v prvním sledu.

Platí zásada, že hlavní síly armádního sboru se vždy rozmísťují za přední čarou boje na zdrženou. Před touto čarou mohou působit, je-li to účelné, krycí od-

řady, obvykle v hodnotě zesílených praporů, vyčleňované ze sestavy divizí prvního sledu. K plnění takového úkolu může být použita také vzdušná výsadková brigáda, popř. její části. V každém případě zde však působí síly průzkumu.

Divize prvního sledu člení bojovou sestavu zpravidla do dvou sledů. Za této situace obsazují hlavní pásmo obvykle dvě brigády a mezilehlé pásmo jedna brigáda. Pokud uskupuje divize bojovou sestavu jen do jednoho sledu, umísťují se všechny brigády na hlavním pásmu na zdrženou s tím, že do zálohy se nejčastěji vyčleňuje zesílený tankový prapor.

Divize druhého sledu sboru zaujímá prostor rozmístění v hloubce asi 50–60 km od předního okraje, tj. za mezilehlou čarou boje na zdrženou armádního sboru, s úkolem převzít v určeném čase a prostoru hlavní úsilí boje a tím umožnit úspěšné pokračování bojové činnosti divizí v dotyku, nebo vést sborovou protizteč.

Sborové dělostřelectvo se obvykle po

oddílech přiděluje divizím prvního sledu, kterým poskytuje palebnou podporu.

Raketový dělostřelecký oddíl řízených střel SERGEANT (LANCE) protiletadlový oddíl (protiletadlové oddíly) a vojskové letectvo armádního sboru se používají podle obdobných zásad jako v obraně. Vede-li se bojová činnost s použitím jaderných zbraní, přemísťuje se raketový dělostřelecký oddíl řízených střel tak, aby bojovou činnost vojsk sboru podporovaly vždy nejméně dvě baterie.

Sborová ženijní záloha zřizuje zátarasu a v součinnosti s jednotkami teritoriálního vojska se podílí na ženijním vybudování důležitých úseků některých čar boje na zdrženou. Za boje se umísťuje v prostoru mezi prvním a druhým sledem armádního sboru.

Zdůrazňuje se, že bojová sestava armádního sboru má být uskupena tak, aby v případě potřeby umožňovala kruhové vedení obrany hodnotou nejméně jedné divize.

Vedení boje na zdrženou

Boj na zdrženou zahajuje dělostřelectvo a letectvo palbami a údery na vojska protivníka na dalekých přístupech k přednímu okraji. Současně se zatarasují průchody a mezery ve výbušných zátarasích a na silničních směrech.

Vlastní boj vedou divize prvního sledu na hlavním a později na mezilehlém pásmu boje na zdrženou, obvykle až do doby, pokud bezprostředně neohrozí průlom nebo obklíčení. Ve vhodnou dobu se vedou divizní protizteče. Dále se předpokládá organizovaný odchod po praporech a brigádách na sborovou mezilehlou čaru boje na zdrženou. Odcházející útvary a svazky aktivují na ústupových cestách výbušné i nevýbušné zátarasu a se souhlasem nadřízeného velitele ničí důležité objekty, jako např. mosty, hydrotechnická zařízení apod. Síly, které kryjí odchod, mají povinnost bránit účinnému působení průzkumu protivníka, předstírat vedení obranného boje a co nejdéle zdržovat postup protivníka.

Pronikne-li úderné uskupení protivníka k mezilehlé čáře boje na zdrženou, může být vedena sborová protizteč. Protizteč se zahajuje úderem prostředků jaderného napadení, dělostřelectva a letectva na hlavní úderné uskupení vojsk protivníka. Vede se podle obdobných zásad jako v obraně.

Úspěšná sborová protizteč může vést k obnově původních postavení divizí prvního sledu nebo přerůst do protiútoků. Při neúspěšném průběhu sborové protizteče se požaduje vytvořit vhodné podmínky k odpoutání hlavních sil z dotyku s protivníkem a jejich vyvedení na další čaru boje na zdrženou.

V závislosti na konkrétní situaci může boj na zdrženou armádního sboru končit odchodem na konečnou čaru boje na zdrženou, kde vojska přejdou do obrany nebo mohou na rozkaz velitele skupiny armád přejít do útoku, organizovaného v širším rámci.